

Centrum voor
Beleidsstatistiek
Onderzoek & microdata

09

Op 5 maart jl. hebben circa 50 medewerkers van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) een werkbezoek gebracht aan het CBS.

Laat eens wat van je horen...

Frans Hoeve (hoofd CvB)

U kent deze slogan nog wel die een aantal jaren geleden door KPN werd gebruikt om het telefoneren te promoten. Het CBS vertaalt deze uitdrukking onder meer in het organiseren van zogenoemde roadshows bij de provincies. U kunt hierover in deze nieuwsbrief meer lezen. Maar wat mij betreft laten we het hier niet bij. We komen ook graag bij u langs om eens te praten over de mogelijkheden die bestaan voor het laten uitvoeren van onderzoek door ons of het doen van onderzoek op ruwe data. Zoals u kunt zien op de website www.cbs.nl/cvb (ik noem hem nog maar even) kan dat gericht zijn op tal van onderwerpen. We horen graag van u.

CvB en VSO organiseren oefenmiddag

Robert Selten,

Dienst Onderzoek en Statistiek van de gemeente Amsterdam

In samenwerking met de Vereniging voor Statistiek en Onderzoek (VSO) heeft het Centrum voor Beleidsstatistiek een middag voor gemeenten georganiseerd om te oefenen met microdata van het CBS.

Tot op heden hebben alleen Rotterdam en Amsterdam ervaring met het On Site of via Remote Access werken op CBS-bestanden. Veel andere gemeenten hebben ook gehoord over de nieuwe ontwikkelingen met Remote Access en zijn benieuwd naar de mogelijkheden. Via de VSO, die de belangen behartigt van bureaus die zich bezighouden met lokaal en regionaal onderzoek, zijn andere gemeenten benaderd voor een oefenmiddag. In het algemeen gaat het om bureaus voor onderzoek en statistiek in de grotere gemeenten in Nederland. Dat Remote Access voor veel gemeenten interessant is, bleek wel uit de belangstelling. Er waren voldoende aanmeldingen om twee oefenmiddagen te organiseren.

In totaal namen ongeveer 40 gemeentelijke onderzoekers deel aan de oefenmiddagen in het nieuwe gebouw van het CBS in Leidschenveen. De middag begon met enkele inleidende presentaties over het werken met de microdata van het CBS, daarna was er volop tijd om vanachter de computers in de On Site ruimte van het CBS te oefenen met CBS-bestanden. Daarbij werd onder andere gewerkt met de registratie van de WW en het Regionaal Inkomens Onderzoek. (RIO).

Met deze bestanden werd al snel duidelijk wat voor rijkdom aan regionale informatie op het CBS beschikbaar is. Zoals gemeentelijke onderzoekers gewoon zijn gingen de meesten direct op zoek naar gegevens over hun eigen gemeente, om deze vervolgens uit te splitsen naar wijken en buurten. De rijkdom van de bestanden heeft ook een prijs. Een eenvoudige analyse met SPSS vraagt veel doorlooptijd en geduld. Snel selecties maken heeft prioriteit als je met de grote databestanden van het CBS werkt.

De oefenmiddag gaf de deelnemers inzicht in het werken met de microdata van het CBS, tijdens de afsluitende borrel werden de ervaringen uitgewisseld. De keuze voor een aansluiting met Remote Access, het On Site bij het CBS werken of het uitbesteden

van onderzoek kan nu beter worden gemaakt. Voor ieder budget is er een passende vorm van dienstverlening, maar gemeenten kunnen natuurlijk schaalvoordeel bereiken indien ze in samenwerking onderzoek uitvoeren. Een samenwerkingsverband tussen CBS en VSO kan daarbij faciliterend zijn.

Is onze gemeente nog wel aantrekkelijk?

Karin Hagoort

- Komen er vooral jonge huishoudens met lage inkomens de gemeente binnen? En vertrekken de gezinnen met een hoger inkomen?
- Hoe zijn de inkomens verdeeld over de wijken?

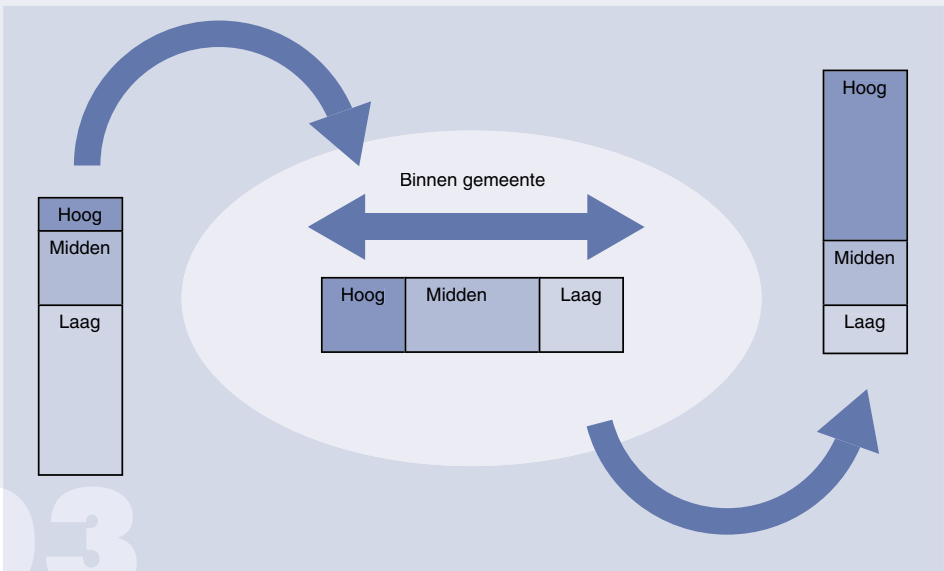
Deze vragen en meer kan het Centrum voor Beleidsstatistiek voor alle gemeenten in Nederland beantwoorden. Het CvB heeft een systeem ontwikkeld dat op een snelle en efficiënte wijze gegevens over inkomens en ver-

huizingen samenstelt voor gemeenten, in de meeste gevallen kunnen daarmee ook gegevens op wijkniveau worden berekend.

Met behulp van dit systeem kunnen tegen beperkte kosten uitgebreide gegevens worden berekend over huishoudens die binnen, naar of uit de gemeente verhuizen. Het onderstaande figuur geeft een beeld van de mogelijkheden.

Voor meer informatie over de mogelijkheden neemt u contact op met Karin Hagoort (070-337 4484 of k.hagoort@cbs.nl)

Lage inkomens naar de gemeente en hoge inkomens uit gemeente

Commerciële dienstverlening erg dynamisch

Pascal van den Berg

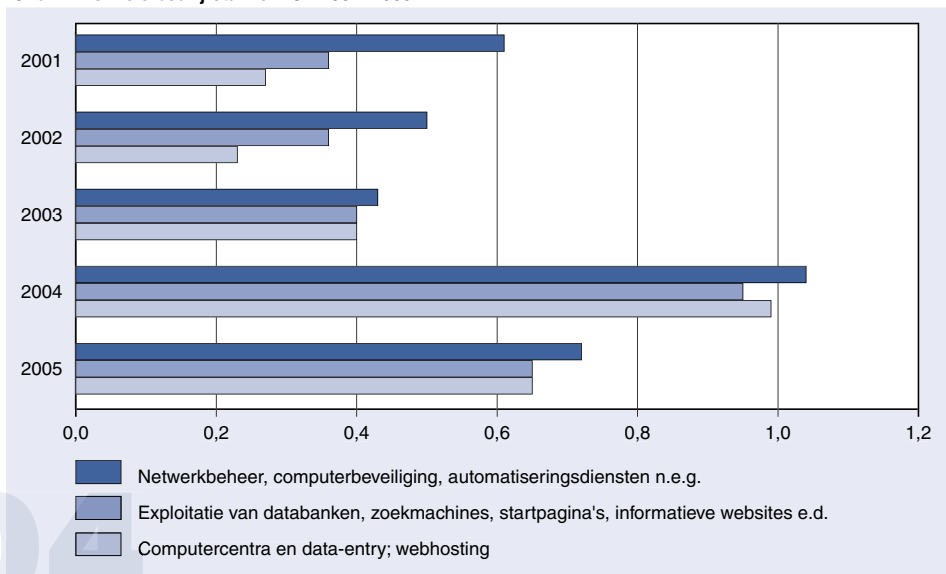
Tussen 2001 en 2005 is het aantal actieve bedrijven, met minimaal één werkzaam persoon voor 15 uur of meer in de week, in Nederland gestegen met ongeveer 4,5 procent tot 720 duizend. De commerciële dienstverlening is in aantallen bedrijven de grootste bedrijfstak in Nederland en is bovendien in vijf jaar met ruim 20 duizend bedrijven gegroeid. Vooral het aantal onderzoeks-, advies- en public relationsbureaus binnen deze sectie is aanzienlijk gestegen met ruim 40 procent.

De indicator churn geeft de ratio van het aantal toegetroeden en uitgetreden bedrijven ten opzichte van het totale aantal bedrijven in de betreffende bedrijfsklasse. De churn toont als het ware de dynamiek in een bedrijfstak, een churn van 1,00 betekent dat er net zoveel

bedrijven toe- en uittraden in een periode als het totaal aantal bedrijven in de sector. De commerciële dienstverlening is de sector met de hoogste churn. Binnen deze sector zijn er met name in de ICT veel toe- en uittrekkende bedrijven. Tot de meest dynamische sectoren behoren onder andere de drie ICT-sectoren, die in figuur 1 worden getoond. De minste toe- en uittrekking vindt verhoudingsgewijs plaats in kleine, specialistische industrieën.

Het rapport 'Indicatoren van economische dynamiek 2001–2005 (Van Maanen e.a. 2009) bevat meer cijfers op laag geaggregeerd niveau en meer informatie over dit onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van het economisch bureau van de NMa. Dit rapport is beschikbaar op www.cbs.nl/cvb.

Churn in enkele bedrijfstakken ICT 2001–2005

Microdata in de praktijk

Op dinsdag 12 mei 2009 organiseert het Centrum voor Beleidsstatistiek de derde microdatamiddag voor onderzoekers van de CBS-microdatabestanden.

Tijdens deze middag biedt het CvB de gelegenheid om ervaringen uit te wisselen met andere onderzoekers, en om vragen te stellen aan medewerkers van het CBS. Ook is er ruimte voor het stellen van praktische vragen rondom de On Site en Remote Access faciliteit.

Tijdens de microdatamiddag worden parallel-

sessies gehouden waarbij onder andere de volgende onderwerpen aan bod komen: criminaliteit en veiligheid, het persoonsgebonden onderwijsnummer, levenslopen in het arbeidsmarktpanel, kinderen in de bijstand en pensioenaanspraken. Daarnaast verzorgt het CvB twee SPSS-workshops: één over het koppelen van databestanden, en één met meer algemene tips en tricks in SPSS.

Voor meer informatie over deze dag kunt u contact opnemen met het Centrum voor Beleidsstatistiek via het algemene e-mailadres: cvb@cbs.nl.

Sinds kort beschikbaar

Via het Centrum voor Beleidsstatistiek zijn databestanden van het CBS voor onderzoekers beschikbaar. Aan het gebruik van deze CBS microdata is een aantal voorwaarden verbonden. De onderstaande databestanden zijn recent voor onderzoekers beschikbaar gekomen. Een volledig overzicht van de beschikbare microdata vindt u op: <http://www.cbs.nl/microdata>.

Naam databestand	Periode
Gemeentelijke basisadministratie personen (GBA)	1995-200901
Gemeentelijke basisadministratie huishoudensbestand (GBA)	2007 en 2008
Inkomens panel onderzoek (IPO)	2006 en 2007
Bijstandsuitkeringen statistiek (BUS)	200801-200806
Werkloosheidswet (WW)	200801-200806
Statistiek re-integratie door gemeenten (SRG)	200801-200806
Algemene nabestaandenwet (ANW)	2005-2007
AOW aanspraken	2006
Consumenten conjunctuur onderzoek	2003-2008
Consumenten prijsindex (CPI)	2008
Investerings	1995-2006
ICT bij bedrijven	2007
Verkoop industriële producten (Prodcum)	1993-2007
Gemeentefinanciën	2006
Financiële gegevens onderwijsinstellingen	2002-2006
Veiligheidsmonitor Rijk (VMR)	2008
Oogstraming akkerbouwgewassen	2003-2007

Werkhervattingskansen van oudere werkloze

Henk van Maanen

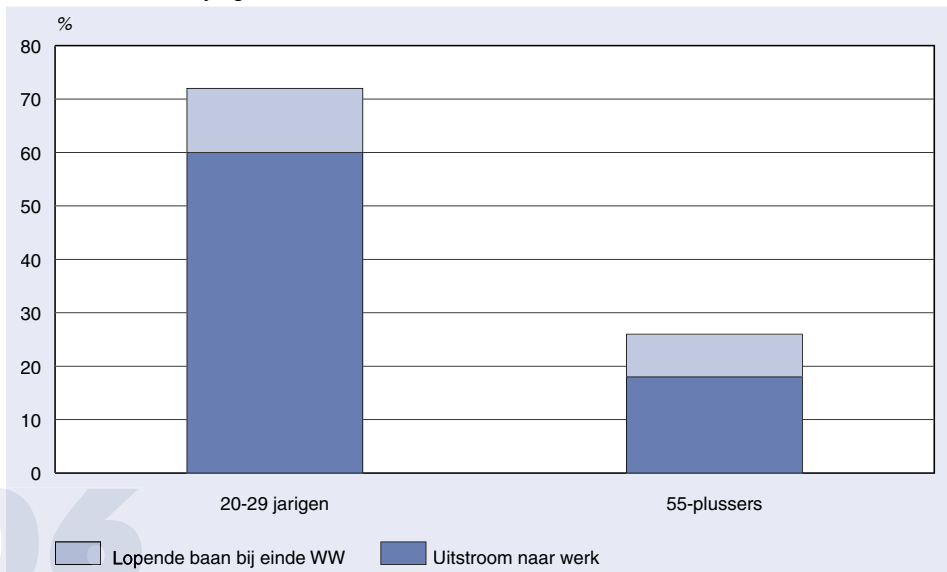
Lukt het 55-plussers nog een baan te vinden als ze in de WW terecht zijn gekomen? Oudere werknemers hebben doorgaans een lang arbeidsverleden opgebouwd, maar hebben als een baan eindigt vaak juist beperkte kansen op de arbeidsmarkt.

De commissie Bakker onderzoekt de mogelijkheden om de arbeidsparticipatie over de gehele linie te verhogen en raamt dat slechts 14 procent van de 55-plusser die werkloos raakt, binnen een jaar een nieuwe baan vindt. Het onderzoeksbureau SEO komt in zijn schattingen een stuk hoger uit op 25 à 30 procent. Geconfronteerd met deze uiteenlopende schattingen heeft het ministerie van SZW het CvB gevraagd om het fenomeen op basis van registraties te onderzoeken.

In onderstaande figuur worden de uitstroomkansen van jongeren en ouderen getoond over

de jaren 2001 tot en met 2006. De uitkomsten schetsen een weinig rooskleurig beeld van de positie van 55-plussers die in de WW terecht zijn gekomen. Aan het einde van de WW-periode start slechts 18 procent een baan. Kanttekening is wel dat een deel van de ouderen direct vanuit de WW aan hun pensioen beginnen. Een kleine 8 procent was al voor het aflopen van de WW-periode weer aan de slag. Deze laatste situatie is mogelijk wanneer de nieuwe baan niet voldoende inkomen genereert om het percentage van het laatstverdiende loon waarop de werkloze recht heeft te halen en de WW-uitkering het verschil aanvult. In totaal verlaat 26 procent van de oudere werknemers de WW dus met een baan. De jongeren doen het een stuk beter. Ruim 70 procent van de 20 tot en met 29 jarigen hebben een nieuwe baan aan het einde van de WW-uitkering.

Uitstroomkansen van jongeren en ouderen 2001–2006

CBS verzorgt 'roadshows' bij provincies

Freek Arnoldus

Om de samenwerking met provincies te vergroten, verzorgt het CBS zogenoemde roadshows bij de provincies. Deze roadshows zijn zowel bedoeld om de onderzoekers en beleidsmedewerkers van de provincies te informeren over de producten en diensten van het CBS, als om het CBS te informeren over specifieke informatiebehoeften van de provincies. Ook het Centrum voor Beleidsstatistiek maakt deel uit van deze roadshows.

Provincies willen graag aangesproken worden op de effectiviteit van hun beleid. Dat impliceert wel instrumenten om de maatschappelijke effecten van dat beleid te meten. In plaats van telkens daarvoor per provincie zulke instrumenten te ontwikkelen,

hebben de provincies de wens uitgesproken om dit samen te doen. Hierbij is tevens de samenwerking gezocht met het CBS. Dit heeft geresulteerd in het convenant 'Interprovinciale samenwerking Beleidsinformatie' dat op 11 december 2008 door de twaalf provincies en het CBS is ondertekend. Primair doel van deze samenwerking is het afstemmen van vraag en aanbod van informatie tussen alle betrokken partijen.

Tijdens de roadshows bleek er bij de provincies veel belangstelling te bestaan voor de diensten van het CvB, zowel wat betreft de faciliteiten om zelf onderzoek uit te voeren op micro-databestanden, als wat betreft het laten uitvoeren van onderzoek op maat.

Nieuwe publicaties van het CvB

Het Centrum voor Beleidsstatistiek publiceert de resultaten van onderzoek via de CBS website: <http://www.cbs.nl/cvb>.

Naam	Oprichtgever	Type
Van uitkering naar werk		Sociaal-economische Trends
Carreers of Doctorate Holders	OCW	Artikel
Arbeidsparticipatie van 20-64 jarigen - Participatiepotentieel in 2006 en 2007	SZW	Artikel
Indicatoren van economische dynamiek 2001-2005	NMa	Artikel
Uitstroom uit het mbo schooljaar 2006/'07	OCW	Maatwerk
Eenmeting uitstroomdoelstelling re-integratieondersteuning	SZW	Maatwerk
Aan het werk met of zonder re-integratieondersteuning	SZW	Maatwerk
Verhuizingen van personen tussen Twentse gemeenten, 2007	I&O Research (Enschede)	Maatwerk
Uitstroom uit de WW binnen twee jaar na instroom	SZW	Maatwerk
Arbeidsparticipatie en werkwillendheid van ouderen	Raad voor Werk en Inkomen (RWI)	Maatwerk
Arbeidsparticipatie Almere 2006	Gemeente Almere	Maatwerk
Niet werkend werkzoekende jongeren	Verwey-Jonker Instituut	Maatwerk
Kinderen per buurt	COS Rotterdam	Maatwerk

Wist je dat...

- » er een pilot gestart is waarin bestanden van De Nederlandsche Bank beschikbaar worden gesteld via onze Remote Access voorziening
- » er inmiddels 720 gedocumenteerde bestanden beschikbaar zijn voor externe gebruikers
- » het CvB het kwantitatieve deel van de Integratiebarometer van Vluchtelingenwerk Nederland gaat uitvoeren
- » meer dan 300 externe onderzoekers gebruik maken van deze bestanden
- » het CvB op 12 mei een microdatamiddag organiseert voor externe onderzoekers die gebruik maken van CBS-bestanden
- » het CvB steeds meer onderzoek uitvoert in opdracht van gemeenten

---

Internationale datatoegang, de stand van zaken

Jan Mol

Vorig jaar is in deze nieuwsbrief geschreven dat het CBS actief gaat werken aan het mogelijk maken van microdatatoegang op internationaal niveau. Het is tijd voor een update.

Er is een aantal nieuwe Remote Access faciliteiten bijgekomen, onder andere in Frankrijk en Engeland. De behoefte van onderzoekers aan remote toegang naast On Site toegang (op locatie van het statistische bureau) wordt dus in meer en meer landen erkend.

Voor de Nederlandse onderzoeker wordt het interessanter als via het CBS toegang verkregen kan worden tot datasets uit andere landen. Dit zal waarschijnlijk in twee stappen gaan verlopen. De eerste stap is toegang tot reeds geharmoniseerde Europese datasets, zoals het European Commission Household Panel en de Labour Force Survey. Op dit moment zijn deze datasets alleen te benaderen in de On Site ruimte van Eurostat in Luxemburg. Er wordt gewerkt aan het decentraal beschikbaar stellen van deze datasets via de On Site voorzieningen van iedere lidstaat. Dit zal in de loop van 2010 daadwerkelijk gestalte gaan krijgen. De tweede stap, waarin nationale datasets van land X ook beschikbaar zijn in land Y, zal wat langer op zich laten wachten. Deze datasets zijn nu ook

niet beschikbaar via Eurostat en in veel landen ontbreken de wettelijke mogelijkheden hier nog voor. Wij hopen dat hier in de toekomst verandering in komt.

Tot slot nog een oproep: u kunt uw ideeën, wensen of ervaringen over toegang tot data uit andere landen toesturen naar cvb@cbs.nl. Uiteindelijk moeten de gebruikers de vruchten plukken, en met uw input kan ik onze inspanningen op dit terrein zo goed mogelijk richting geven.

Colofon

Bent u na het lezen van deze nieuwsbrief geïnteresseerd in de diensten van het Centrum voor Beleidsstatistiek? Neem dan contact met ons op via: cvb@cbs.nl.

of kijk op:

www.cbs.nl/cvb

www.cbs.nl/microdata

Voor algemene inlichtingen over het CBS:

Telefoon 088-5707070

Internet www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Centrum voor Beleidsstatistiek,
mei 2009